

बाल संरक्षण नीति

परिचय

नेपालको संविधान २०७२, बाल ऐन, १९९२ ले देशमा बाल संरक्षणका लागि कानुनी रूपरेखा प्रदान गरेको छ। नेपालले बालअधिकार सम्बन्धी महासन्धि र यसका ऐच्छिक प्रोटोकलहरूलाई अनुमोदन पनि गरेको छ। साथै, बाल ऐन, १९९२ मा बाल कल्याण, बाल श्रम निषेध र विभिन्न प्रकारका हिंसा र शोषण विरुद्ध संरक्षण सम्बन्धी प्रावधानहरू छन्। नेपालमा बाल संरक्षणलाई असर गर्ने तत्व हरू कुसंस्कृति, गरिबी, असमानता, अशिक्षा, पितृसत्तात्मक मानसिकता, राजनीतिक अस्थिरता र लैङ्गिक हिंसा आदि हुन्। कानुनी र नीतिगत हस्तक्षेपहरूको बावजुद, बलियो बाल संरक्षण संयन्त्रको अभाव र एकीकृत र समग्र दृष्टिकोणको आवश्यकताका कारण बालबालिकाहरूमाथि दुर्व्यवहार र शोषण व्याप्त छन्। यसै सन्दर्भमा सहभागी संस्थाले विगत देखि हालसम्म संचालन गरेको कार्यक्रमहरूमा बालबालिकाको सुरक्षा र हित सुनिश्चित गर्नमा ठूलो जिम्मेवारी बहन गर्दै आएको छ। यो बाल संरक्षण नीतिले संस्थाको क्षेत्राधिकार भित्र बालबालिकाहरूलाई सुरक्षित वातावरण सिर्जना गर्न, कुनै प्रकारको डरविना निर्वाध हुर्कन, सिक्न र बढ्न मद्दत गर्नेछ।

उद्देश्य: संस्थाको क्षेत्राधिकारभित्र सबै प्रकारका दुर्व्यवहार, हेला, शोषण र हिंसाबाट बालबालिकालाई सुरक्षित राख्ने।

लागु: यो नीति कार्यसमिति, सदस्य, कर्मचारी, स्वयंसेवक, साझेदारहरू, र सहभागीसँग सम्बन्धित सबैलाई लागू हुनेछ जो बालबालिकाहरूसँग प्रत्यक्ष सम्पर्कमा आउँछन्।

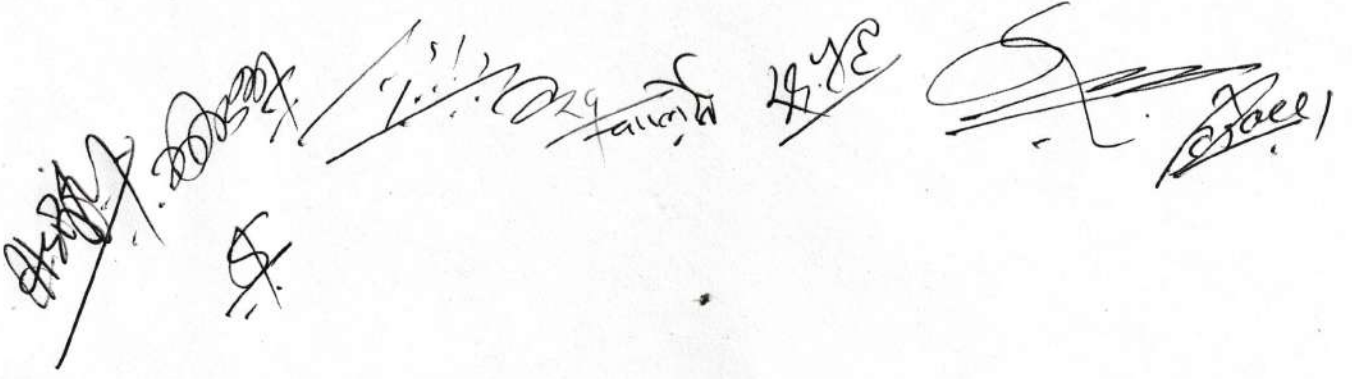
नीति:

१. सहभागीको हरेक कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरूमा बालबच्चाहरूले सामना गर्न सक्ने सम्भावित जोखिमहरू पहिचान, मुल्यांकन तथा विश्लेषण गर्ने (जस्तै: शारीरिक, भावनात्मक, यौन दुर्व्यवहार, शोषण, उपेक्षा)।
२. कर्मचारी/स्वयंसेवक भर्ती गर्नु अघि पृष्ठभूमि जाँच गर्ने।
३. बालबालिकासँग काम गर्ने सम्बन्धित कर्मचारी/स्वयंसेवक लागि बाल संरक्षणसम्बन्धि पूर्वसेवाकालिन, सेवाकालीन तथा पुनर्ताजगी प्रशिक्षण दिने।
४. बालबालिकासँग उपयुक्त व्यवहार र अन्तरक्रियाको रूपरेखा स्पष्ट दिशानिर्देशहरू रहेको आचार संहिता निर्माण गरि लागू गर्ने। शारीरिक सजाय, मौखिक दुर्व्यवहार, उत्पीडन, वा शोषण को कडारूपमा निषेध गरिएको बुदा आचारसंहितामा राख्ने।
५. बाल सुरक्षा र कल्याण, पालन पोषण र हेरचाहलाई बढावा दिने कार्यक्रम डिजाइन गर्दा वा बालबालिका समावेश हुने कुनै पनि क्रियाकलापहरूमा संरचना, पर्याप्त पर्यवेक्षण र वयस्क र बच्चाहरूको अनुपात जस्ता कुरालाई विशेष ध्यान दिने।
६. बालबालिकाको सहभागिता हुने कार्यक्रममा अभिभावकको लिखित सहमति वा अनुमति लिने।
७. बाल संरक्षण, रिपोर्टिङ संयन्त्र, र सबै कर्मचारी र सरोकारवालाहरूका लागि दुर्व्यवहारका संकेतहरू बारे प्रशिक्षण सत्रहरू संचालन गर्ने।
८. शङ्का, चिन्ता, वा दुर्व्यवहारका घटनाहरू उजुरी गर्न लागि सुरक्षित, स्पष्ट र गोप्य प्रक्रियाहरू अवलम्बन गर्ने।
९. रिपोर्ट गरिएका केसहरूको तत्काल प्रतिक्रिया लिने, बच्चाको सुरक्षा र गोपनीयता सुनिश्चित गर्दै न्याय सम्बन्धित अधिकारीहरू तथा स्थानीय बाल संरक्षण एजेन्सीहरूसँग सहकार्य गरि आवश्यक कानुनी कारवाही थाल्ने।

(Handwritten signatures and marks at the bottom of the page)

१०. प्रभावित बालबालिकाको लागि उपयुक्त हेरचाह, परामर्श, र सहयोग सेवा सुनिश्चित गर्न पहल गर्ने।
११. निरन्तर सुरक्षा र कल्याण सुनिश्चित गर्न अनुगमन र फलो-अप संयन्त्रहरू चुस्त दुरुस्त राख्ने।
१२. बाल सुरक्षालाई प्राथमिकता दिने र बालबालिकाको अधिकारको सम्मान गर्ने संस्कृतिको प्रोत्साहन गर्ने।

प्रभावकारिता तथा परिमार्जन: नीतिको कार्यान्वयन र प्रभावकारिताको नियमित मूल्याङ्कन गर्ने। अद्यावधिक तथा परिवर्तन गरिएका कानूनहरू, उत्तम अभ्यासहरू, र संस्थागत आवश्यकताहरू अनुसार यो नीति परिमार्जन गर्दै लाने।

A series of handwritten signatures and initials in black ink, arranged horizontally across the page. The signatures are stylized and vary in length and complexity. Some appear to be full names, while others are initials or short phrases. The ink is dark and the background is white.